

TNO Kwaliteit van Leven

Preventie en Zorg
Wassenaarseweg 56
Postbus 2215
2301 CE Leiden

www.tno.nl

T +31 71 518 18 18
F +31 71 518 19 01
info-zorg@tno.nl

TNO-rapport

KvL/GB 2010.031

Sport en bewegen in het primair onderwijs

Resultaten 2009

Datum	April 2010
Auteur(s)	J.H. Stubbe S.I. de Vries
Opdrachtgever	Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
Projectnummer	031.20264
Aantal pagina's	36 (inc. Bijlagen)
Aantal bijlagen	1

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

© 2010 TNO

Samenvatting

De jeugd in Nederland beweegt niet voldoende om op lange termijn gezond te blijven. (Hildebrandt et al., 2007). De laatste jaren is de aandacht voor sport en bewegen gelukkig sterk toegenomen, ook in het onderwijs (Blom et al., 2009). Om zoveel mogelijk (inactieve) kinderen en adolescenten via aanbod op en rondom school te motiveren tot een actieve levensstijl is eind 2008 het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs uitgebracht. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs (VO-raad) en de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) hebben hun ideeën hieromtrent vastgelegd in het projectvoorstel 'VMBO in beweging'. In het kader van dit project heeft NISB TNO Kwaliteit van Leven (TNO KvL) benaderd om een vragenlijstonderzoek uit te zetten onder professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs (VO). Tevens is een vragenlijstonderzoek uitgezet onder professionals werkzaam in het primair onderwijs (PO). Deze laatste groep professionals zal centraal staan in dit rapport. Doel van het huidige onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen bij PO scholen. In een ander rapport worden de resultaten van het VO besproken (Stubbe en De Vries, 2010).

In het voorliggende rapport staan de volgende twee hoofdvragen centraal:

1. Wat is de stand van zaken in het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?

Eind 2009 zijn 452 directeuren uit het primair en voortgezet onderwijs en 500 docenten lichamelijke opvoeding uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Deze uitnodiging is verstuurd naar professionals die aangaven op beleidsniveau of op uitvoerend niveau betrokken te zijn bij beweegstimulering van leerlingen. Hieronder vallen professionals die werkzaam waren in het primair onderwijs, Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs en het Voortgezet Middelbaar onderwijs (overige). Achttien procent van de aangeschreven professionals heeft de vragenlijst ingevuld. Het huidige onderzoek richt zich alleen op professionals werkzaam in het PO.

Met betrekking tot de *eerste* onderzoeksvraag kon geconcludeerd worden dat het aanbod op het gebied van sport en bewegen op scholen beperkt was. In de onderbouw van het PO werden meer uren besteed aan lichamelijke opvoeding dan in de bovenbouw. Weinig tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Er was met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding buiten schooltijd aan te bieden. Per leerling was er gemiddeld genomen € 0,75 beschikbaar voor extra sport- en beweegaanbod. Het merendeel van de scholen gaf aan samen te werken met andere organisaties. Met name de gemeente (71%), sportverenigingen (62%) en gezondheidsinstellingen (41%) werden vaak genoemd als samenwerkingspartner.

In de *tweede* onderzoeksvraag stond de ondersteuningsbehoefte van professionals met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid centraal. Twee op de drie professionals had behoefte aan ondersteuning bij bewegstimulering van leerlingen (68%). Het NISB zal zich bij ondersteuning van PO scholen met name moeten richten op het verkrijgen van informatie over sport- en beweegaanbod. Hierbij dient als kanttekening geplaatst te worden dat alle conclusies gebaseerd zijn op kleine aantallen.

Inhoudsopgave

	Samenvatting.....	2
1	Inleiding.....	5
1.1	Kader opdracht.....	5
1.2	Vraagstellingen.....	5
1.3	Leeswijzer.....	6
2	Opzet onderzoek	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Ontwikkeling internetenquête.....	7
2.3	Selectie van professionals.....	7
3	Respons en algemene resultaten met betrekking tot de vragenlijst.....	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	Resultaten respons	9
3.3	Resultaten algemene gegevens	9
4	Sport- en beweegaanbod	10
4.1	Inleiding.....	10
4.2	Aanbod.....	10
4.3	Sport- en beweegactiviteiten.....	10
5	Sport- en beweegbeleid.....	14
5.1	Inleiding.....	14
5.2	Resultaten beleidsvragen	14
5.3	Ondersteuningsbehoefte.....	17
5.4	Samenwerking	17
6	Discussie en conclusies.....	19
6.1	Inleiding.....	19
6.2	Stand van zaken in het PO	19
6.3	Ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen.....	20
6.4	Conclusies.....	20
7	Referentielijst	21
	Bijlage(n)	
	A Vragenlijst Sport en bewegen in het onderwijs	

1 Inleiding

1.1 Kader opdracht

De jeugd in Nederland beweegt niet voldoende om op lange termijn gezond te blijven (Hildebrandt et al., 2007). De laatste jaren is de aandacht voor sport en bewegen gelukkig sterk toegenomen, ook in het onderwijs. De meerderheid van de scholen verbreedt zich op het gebied van sport en bewegen. De intensiteit van het sport- en beweegaanbod verschilt echter nogal. Veel ontwikkelingen richten zich op leerlingen met affiniteit of talent voor sport. Al is de aandacht voor de minder sportieve leerlingen, bijvoorbeeld door een aanbod van Motorische Remedial Teaching (MRT) in opkomst (Blom et al., 2009).

Scholen vinden het primaire scholingsproces hun eerste prioriteit. Activiteiten met betrekking tot sport en bewegen vinden vaak projectmatig, soms eenmalig en/of ad hoc plaats. Om via school invloed uit te oefenen op het beweeggedrag van leerlingen, moet er sprake zijn van een integraal beleid. Beleid waarin activiteiten/interventies gecombineerd worden om in te kunnen spelen op verschillende determinanten van het beweeggedrag (zoals persoonlijke- en omgevingsdeterminanten). Steeds weer blijkt dat een combinatie van een individuele, groepsgerichte en omgevingsgerichte benadering leidt tot grotere effecten (Blom et al., 2009).

Om zoveel mogelijk (inactieve) kinderen en adolescenten via aanbod op en rondom school te motiveren tot een actieve levensstijl is eind 2008 het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs uitgebracht (Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, 2009). Deze notitie is gezamenlijk opgesteld door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs (VO-raad) en de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) zijn benaderd om scholen die hieraan behoefte hebben te ondersteunen bij het ontwikkelen van een integraal sport- en beweegbeleid en bij de samenwerking die deze scholen kunnen aangaan met gemeenten, sportverenigingen en andere relevante partijen.

NISB heeft TNO Kwaliteit van Leven (TNO KvL) benaderd om een vragenlijstonderzoek uit te zetten onder professionals werkzaam in het primair (PO) en voortgezet onderwijs (VO) om meer inzicht te krijgen in de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen bij scholen. De resultaten met betrekking tot het VO zijn in een apart rapport beschreven (Stubbe & De Vries, 2010). Het huidige pilotonderzoek richt zich op de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte van PO scholen ten aanzien van sport en bewegen.

1.2 Vraagstellingen

In overleg met NISB zijn de volgende twee hoofdvragen voor het huidige onderzoek geformuleerd:

1. Wat is de stand van zaken in het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?

1.3   Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is beschreven hoe het onderzoek is opgezet. Er wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de internetenquête en hoe de respondenten zijn geselecteerd. Hoofdstuk 3 gaat dieper in op de respons van het onderzoek en bevat de algemene resultaten van de vragenlijst. Hoofdstuk 4 richt zich op de vragen over het aanbod en in hoofdstuk 5 staan de resultaten met betrekking tot het beleid en samenwerking centraal. Tenslotte worden de conclusies van het rapport besproken in hoofdstuk 6.

2 Opzet onderzoek

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van het onderzoek. Ten eerste zal aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de internetenquête. Tevens zal worden besproken hoe de selectie van professionals werkzaam in het PO heeft plaatsgevonden.

2.2 Ontwikkeling internetenquête

TNO KvL voert in de periode 2007-2010 een monitor onder professionals uit voor NISB. Deze professionals zijn werkzaam in het werkveld van de campagne *30minutenbewegen* en in de settings uit het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). Doel van deze monitor is om met een serie metingen in de periode 2007 tot en met 2010 inzicht te krijgen in de verwachtingen, wensen en behoeftes van deze professionals.

Eén van de groepen professionals die in dit kader jaarlijks wordt aangeschreven, zijn professionals werkzaam in het onderwijs. Het huidige onderzoek sluit aan bij deze bestaande monitor, zodat professionals werkzaam in deze setting niet dubbel aangeschreven worden. Als leidraad voor de vragenlijst die in het kader van het huidige project in november 2009 is uitgezet, werd gebruik gemaakt van de lijst die bij de eerdere twee metingen in 2007 en 2008 voor de monitor professionals was gebruikt (Chorus & Stubbe, 2008; Stubbe & Chorus, 2009). Dit betekent dat naast de gebruikelijke set van vragen over houding en kennis ten aanzien van producten van NISB extra vragen zijn toegevoegd over aanbod van sport en bewegen, samenwerking, beleid, organisatie en accommodatie. Het toevoegen van deze extra vragen is in nauw overleg met NISB gedaan. In de bijlage is de vragenlijst opgenomen. De vragenlijst bestaat uit 40 vragen en het kostte gemiddeld 15 minuten om de vragenlijst in te vullen. De resultaten met betrekking tot houding en kennis ten aanzien van NISB producten worden beschreven in het rapport Monitor professionals: resultaten 2009 (Stubbe & Chorus, 2010) en zullen niet aan bod komen in dit rapport.

2.3 Selectie van professionals

TNO heeft EDG benaderd voor de selectie van professionals en voor het verzorgen van de versturing. EDG is een mediabedrijf gespecialiseerd in het distribueren van informatie voor het onderwijs. EDG geeft zelf onderwijsbladen uit en ontwikkelt onder andere websites en workshops voor scholen. Ook verzorgen zij verzendingen van informatie binnen het onderwijs. EDG heeft daardoor een zeer groot representatief netwerk. Uit het relatiebestand van EDG zijn 452 directeuren uit het primair onderwijs en voortgezet onderwijs aangeschreven en 500 docenten lichamelijke opvoeding.

De uitvoering ten aanzien van het uitzetten van de vragenlijst is grotendeels op dezelfde wijze gebeurd als in 2007 en 2008. De vragenlijst is verstuurd naar professionals op school die aangaven op beleidsniveau of op uitvoerend niveau betrokken te zijn bij bewegestimulering van leerlingen. Hieronder vallen professionals die werkzaam zijn in het primair onderwijs, Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) en het Voortgezet Middelbaar onderwijs (overige). De professionals hebben net als voorgaande jaren per email een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan het onderzoek. In deze

email stond een link naar de vragenlijst die via internet ingevuld moest worden. Er is gebruik gemaakt van het programma Survey Monkey. Na twee weken werd een herinnering per email gestuurd.

3 Respons en algemene resultaten met betrekking tot de vragenlijst

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de respons met betrekking tot de vragenlijst besproken. Tevens wordt aandacht besteed aan de eerste resultaten van het onderzoek. Het gaat hierbij om de vragen over de algemene gegevens, zoals functie van de respondent, aantal leerlingen op school en onderwijstype.

3.2 Resultaten respons

In totaal zijn 952 professionals werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs aangeschreven. Van deze 952 professionals hebben 172 professionals de vragenlijst ingevuld. Dit is een brutorespons¹ van 18%. Van de directeurs werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs heeft 31% de mail geopend en vervolgens heeft 37% de link aangeklikt. Van de docenten lichamelijke opvoeding heeft 26% de mail geopend en vervolgens heeft 53% de link aangeklikt.

Van de 172 respondenten was 19% werkzaam in het primair onderwijs, 55% was werkzaam in het voortgezet onderwijs en 2% in het speciaal onderwijs. Van één op de vier professionals was niet bekend bij welke onderwijsvorm zij betrokken waren. Omdat zeer weinig professionals werkzaam waren in het speciaal onderwijs is deze groep niet meegenomen in de analyses. Zoals eerder vermeld, zullen alleen de resultaten van de professionals werkzaam in het PO in dit rapport worden besproken.

3.3 Resultaten algemene gegevens

In deze paragraaf zullen de resultaten besproken worden met betrekking tot de algemene vragen. Aan de professionals is gevraagd wat hun huidige functie was. Professionals konden meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkwam. Van de 32 professionals werkzaam in het PO was 41% directeur/manager, 22% was docent lichamelijke opvoeding en 34% was docent (overige vakken). Drie procent van de professionals had een andere functie. In totaal gaf 13% van de respondenten aan dat ze een andere functie bekleedden. In het merendeel van de gevallen ging het dan om de functie van motorisch remedial teacher.

Vervolgens is gevraagd naar het aantal leerlingen dat bij de school ingeschreven stond (peildatum 1 september 2009). Het gemiddelde aantal leerlingen op school was 260. Het minimum aantal leerlingen dat genoemd werd was 24. Het maximum aantal lag op 1500.

---

¹Onder brutorespons wordt verstaan het aantal ingevulde vragenlijsten gedeeld door het aantal aangeschreven mensen. Bij de berekening wordt geen rekening gehouden met het feit dat mogelijk niet iedereen de uitnodiging in goede orde heeft ontvangen (bijvoorbeeld door spamfilter, verkeerd emailadres etc.)

4 Sport- en beweegaanbod

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten met betrekking tot het sport- en beweegaanbod besproken. Ook wordt dieper ingegaan op de activiteiten die door scholen aangeboden worden. Hierbij wordt aandacht besteed aan de activiteiten die zowel *onder* als *buiten* schooltijd worden aangegeven. Verder wordt besproken welke activiteiten aangeboden worden op scholen om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen.

4.2 Aanbod

In tabel 4.1 staat beschreven hoeveel tijd leerlingen besteedden aan lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten. In de tabel staat het gemiddelde aantal minuten per week weergegeven. In de tabel is tevens het minimum en maximum aantal minuten opgenomen dat gerapporteerd is.

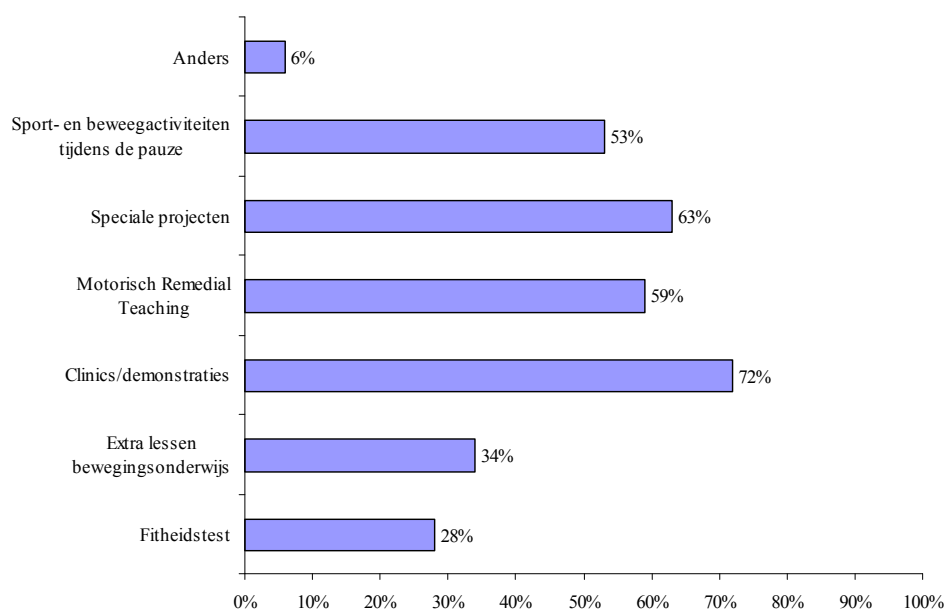
Tabel 4.1 Aanbod lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten. De activiteiten zijn uitgevraagd naar gemiddeld aantal minuten per week.

Aanbod	Gemiddeld (min/week)	Minimum (min/week)	Maximum (min/week)
Lichamelijke opvoeding onderbouw	116 min	45 min	375 min
Lichamelijke opvoeding bovenbouw	85 min	45 min	120 min
Extra sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd	51 min	0 min	260 min
Extra sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd	17 min	0 min	120 min

Uit tabel 4.1 blijkt dat er in de onderbouw van het PO meer tijd besteed werd aan lichamelijke opvoeding dan in de bovenbouw. Minder tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Hierbij moet worden opgemerkt dat er met name weinig ruimte was om naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding extra sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd aan te bieden.

4.3 Sport- en beweegactiviteiten

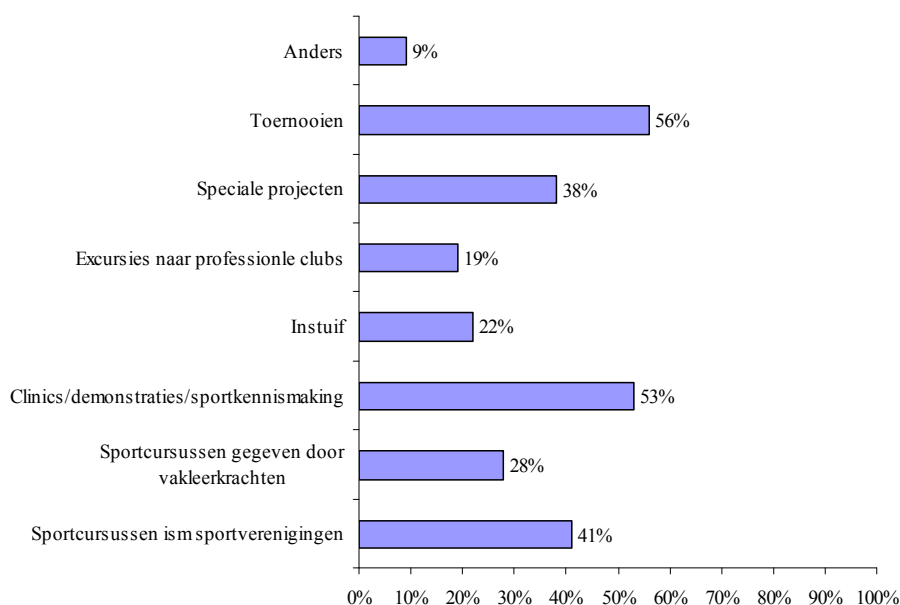
Vervolgens is dieper ingegaan op welke sport- en beweegactiviteiten aangeboden worden. Ten eerste is aan de professionals voorgelegd welke sport- en beweegactiviteiten aangeboden werden aan leerlingen *onder* schooltijd. Meerdere antwoorden konden aangevinkt worden, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkwam. In totaal gaf 69% van de respondenten (N=22) aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *onder* schooltijd. Gemiddeld werden er per school drie tot vier activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 3,2). In figuur 4.1 staat weergegeven hoeveel procent van deze respondenten het desbetreffende antwoord had aangekruist.

Figuur 4.1 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood aan leerlingen onder schooltijd.

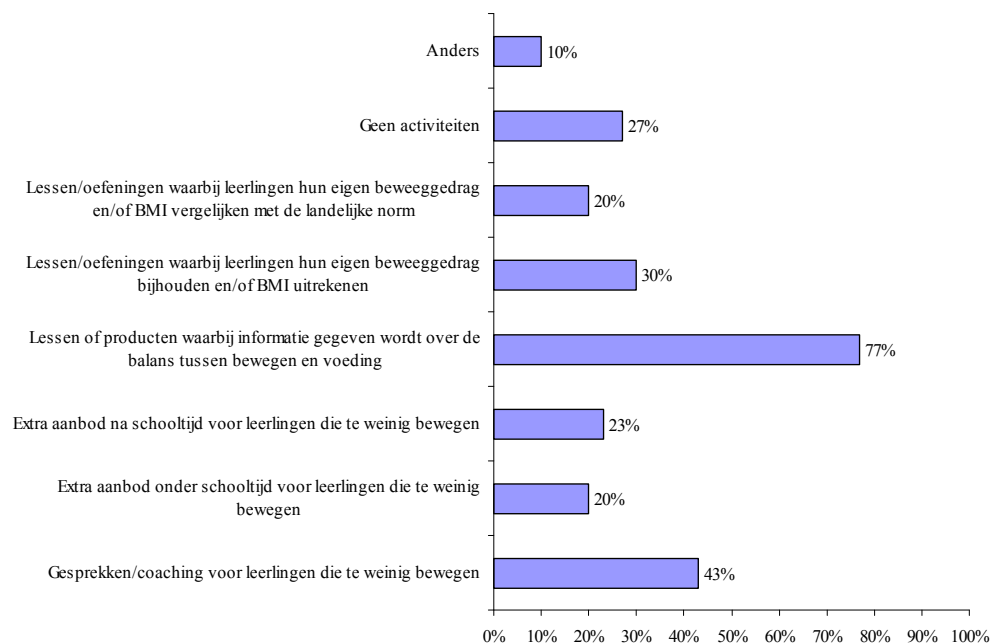
De top 3 van extra aangeboden activiteiten bestond uit clinics/demonstraties van sportverenigingen of andere sportaanbieders (72%), speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen (63%) en Motorische Remedial Teaching (59%).

Vervolgens is ook gevraagd welke sport- en beweegactiviteiten op school extra worden aangeboden aan leerlingen *buiten* schooltijd. Meerdere antwoorden konden aangevinkt worden. In totaal gaf 63% van de respondenten aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *buiten* schooltijd. Gemiddeld werden er per school twee tot drie activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 2,7). In figuur 4.2 staat weergegeven welke activiteiten aangeboden werden *buiten* schooltijd. De meeste scholen boden *buiten* schooltijd toernooien (56%), clinics/demonstraties/ sportkennismaking (53%) of sportcursussen in samenwerking met sportverenigingen (41%) aan.

Figuur 4.2 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood aan leerlingen buiten schooltijd.

Daarna werd aan de professionals de vraag gesteld welke activiteiten de scholen hadden om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen. Wederom konden meerdere antwoorden aangevinkt worden. In totaal gaf bijna driekwart van de professionals aan dat er activiteiten op school werden aangeboden om leerlingen te stimuleren dagelijks te bewegen (73%). Gemiddeld werden er per school twee tot drie activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 2,1). In figuur 4.3 staan de resultaten weergegeven.

Figuur 4.3 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen.

Vervolgens is aan de professionals gevraagd of de school in het afgelopen jaar een themawEEK rondom sport en bewegen dan wel actieve leefstijl georganiseerd had. In totaal gaf 28% van de professionals aan dat de school het afgelopen jaar een themawEEK georganiseerd had.

Ten slotte is gevraagd naar het oordeel van de professionals over het aantal sportfaciliteiten waarover de school zelf beschikt en/of gebruik van kan maken. In totaal vond 16% van de professionals het aantal sportfaciliteiten ruim voldoende en 31% vond het voldoende. Ruim een kwart van de professionals vond het net voldoende (28%) en 25% van de professionals vond het aantal sportfaciliteiten verre van voldoende.

5 Sport- en bewegbeleid

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de resultaten met betrekking tot het sport- en bewegbeleid centraal. Ten eerste wordt aandacht besteed aan het budget dat per jaar voor sport- en beweegaanbod beschikbaar is. Vervolgens worden de resultaten van het schoolplan en het draagvlak besproken. Ook wordt aangegeven of scholen de leerlingen de mogelijkheid bieden om een actieve rol te hebben bij de invulling van het sport- en beweegaanbod. Tenslotte staan de doelstellingen, ondersteuningsbehoefte en samenwerking centraal.

5.2 Resultaten beleidsvragen

Budget

Ten eerste werd aan de professionals gevraagd hoeveel budget er per jaar voor sport- en beweegaanbod beschikbaar was (exclusief lessen lichamelijke opvoeding). Deze vraag bleek moeilijk te beantwoorden voor de professionals. In totaal had 9% de vraag niet ingevuld en 38% wist het antwoord op de vraag niet. In totaal gaf 3% aan dat er geen vast budget was, maar dat bekostiging van projecten op aanvraag ging. Door de resterende groep professionals werd aangegeven dat er gemiddeld genomen € 149,- per jaar beschikbaar was voor sport- en beweegaanbod. Hierbij waren verschillen waarneembaar tussen de scholen. Het minimum lag namelijk op € 0,- en het maximum op € 805,-. Aangezien het aantal leerlingen per school sterk varieerde, is vervolgens gekeken naar het budget per leerling. De scholen hebben gemiddeld genomen € 0,75 beschikbaar per leerling voor sport- en beweegaanbod. Het minimum budget per leerling was € 0,- en het maximum € 5,-.

Niet lesgebonden uren

Ten tweede werd aan de professionals gevraagd hoeveel niet lesgebonden uren er op jaarbasis beschikbaar waren voor docenten om extra sport- en beweegaanbod te organiseren. Ook deze vraag bleek moeilijk te beantwoorden voor de professionals. In totaal had 16% de vraag niet ingevuld en 28% wist het antwoord op de vraag niet (N=9). Hierdoor waren er te weinig gegevens beschikbaar om deze vraag te analyseren.

Evaluatie

Verder bleek dat 44% van de scholen het beweegaanbod jaarlijks evalueert. In totaal evalueerde 6% het aanbod voornamelijk op kwaliteit en 6% op kwantiteit. Ongeveer eenderde van de scholen evalueerde het beweegaanbod jaarlijks op zowel kwaliteit als kwantiteit (31%).

Overkoepelend schoolplan

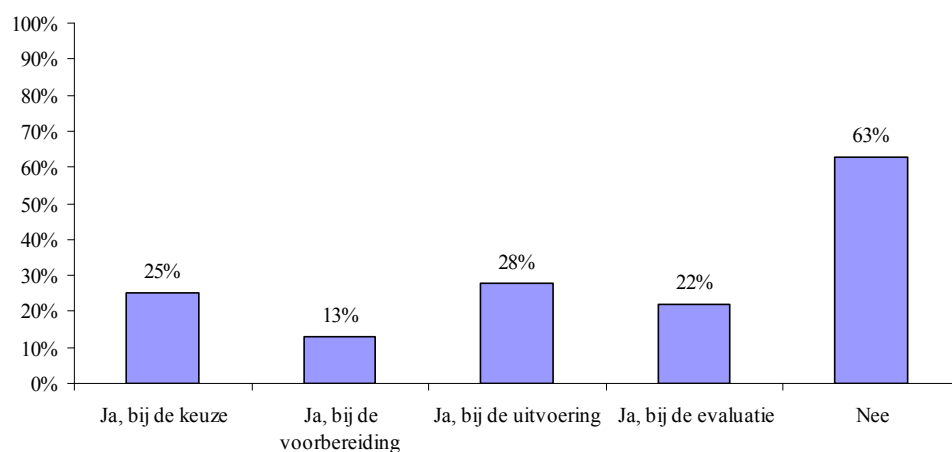
Tevens bleek dat bij de helft van de scholen de sport- en beweegactiviteiten die aangeboden worden onderdeel waren van een overkoepelend schoolplan (50%). Bij 41% van de scholen bleek in het overkoepelend plan beschreven te zijn hoe de verschillende sport- en beweegactiviteiten samenhangen en welk doel ze nastreven. In totaal was er bij 9% van de scholen wel een overkoepelende visie, maar die stond niet op papier.

Hierna werd dieper ingegaan op het draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelende schoolplan. Bij deze vraag konden weer meerdere antwoorden aangekruist worden,

waardoor het totale percentage optelde tot meer dan 100%. Bij de meeste scholen was sprake van draagvlak (61%). Van alle scholen gaf 39% aan dat er draagvlak voor het plan was onder de directieleden. In totaal gaf ruim een kwart van de respondenten aan dat er draagvlak was voor het plan onder docenten lichamelijke opvoeding (29%). In totaal was er bij 36% van de scholen draagvlak onder de overige docenten.

Rol leerlingen

Ook is gevraagd naar de actieve rol van leerlingen bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod. In figuur 5.1 staan deze resultaten weergegeven. De respondenten konden weer meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totaal optelt tot meer dan 100%. Bij minder dan de helft van de scholen hebben leerlingen een actieve rol bij de keuze, voorbereiding, uitvoering of evaluatie (37%).

Figuur 5.1 Antwoorden op de vraag of leerlingen een actieve rol hebben bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod (Meerdere antwoorden mogelijk).

Doelstelling sport- en beweegaanbod

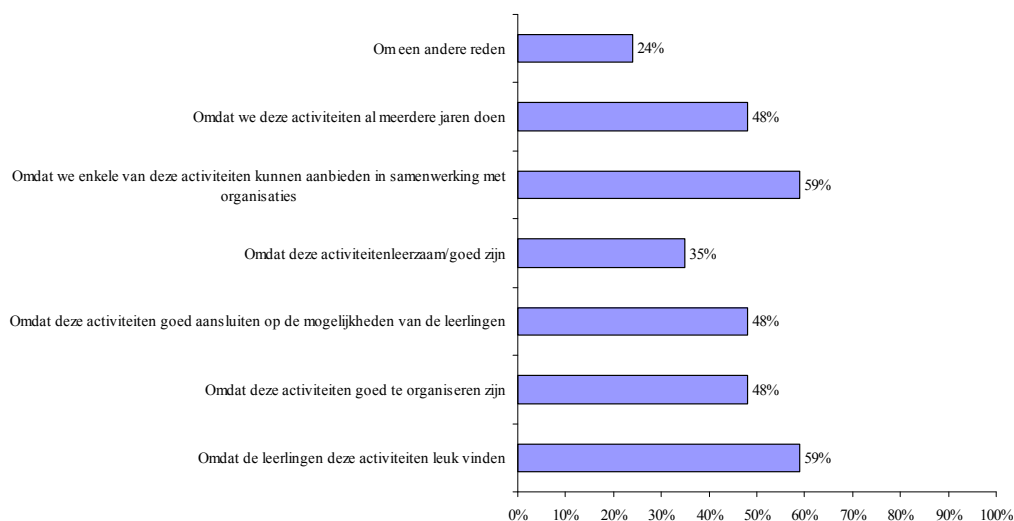
Vervolgens is aan de respondenten gevraagd wat de belangrijkste doelstellingen waren van het sport- en beweegaanbod dat op school werd aangeboden. In figuur 5.2 staan de antwoorden op deze vraag weergegeven. Ook bij deze vraag konden weer meerdere antwoorden worden gegeven, zodat het totaal optelde tot boven de 100%.

De top 3 van belangrijkste doelstellingen bestond uit het verbeteren van de fysieke en motorische ontwikkeling van leerlingen (100%), het verbeteren van de sociaal emotionele ontwikkeling (88%) en het verbeteren van de gezondheid van de leerlingen (66%).

Figuur 5.2 Belangrijkste doelstellingen van het sport- en beweegaanbod dat aangeboden wordt op school (Meerdere antwoorden mogelijk).

Vervolgens werd gevraagd op basis waarvan de school een keuze had gemaakt voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om. In figuur 5.3 staan de resultaten weergegeven. Wederom kon de respondent meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totaal weer optelde tot meer dan 100%. Bij de categorie andere reden werd het vaakst plezier genoemd.

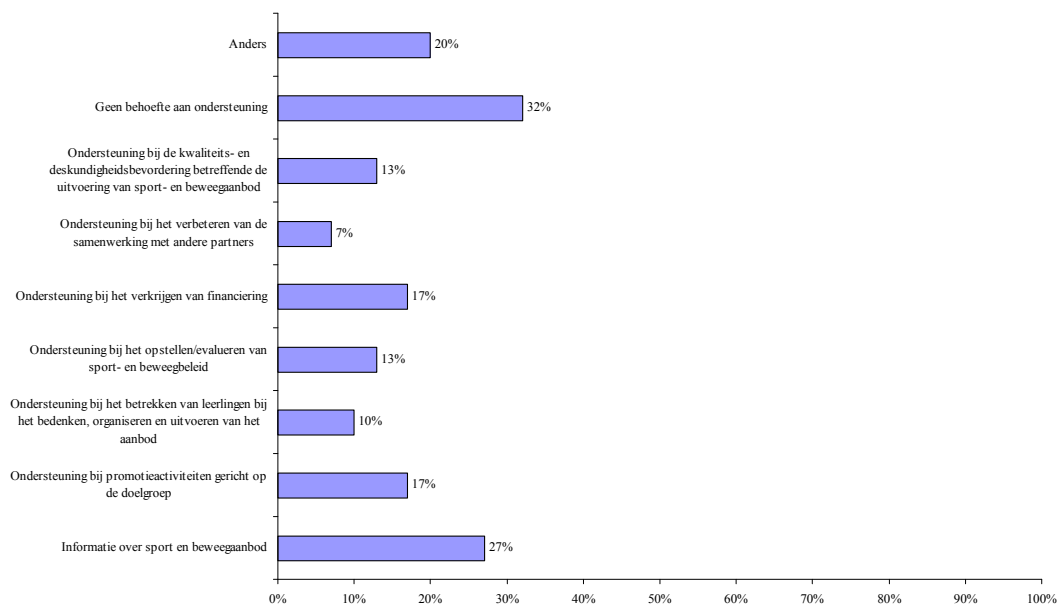

Figuur 5.3 Redenen waarom school kiest voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om (Meerdere antwoorden mogelijk).

Uit figuur 5.3 blijkt dat de meest genoemde reden is dat leerlingen deze activiteiten leuk vonden (59%) en omdat activiteiten aangeboden kunnen worden in samenwerking met organisaties (59%). Drie veelgenoemde redenen waren ook dat de activiteiten goed te organiseren waren (48%), dat de activiteiten goed aansloten op de mogelijkheden van de leerlingen en dat de activiteiten al meerdere jaren georganiseerd werden door de school.

5.3 Ondersteuningsbehoefte

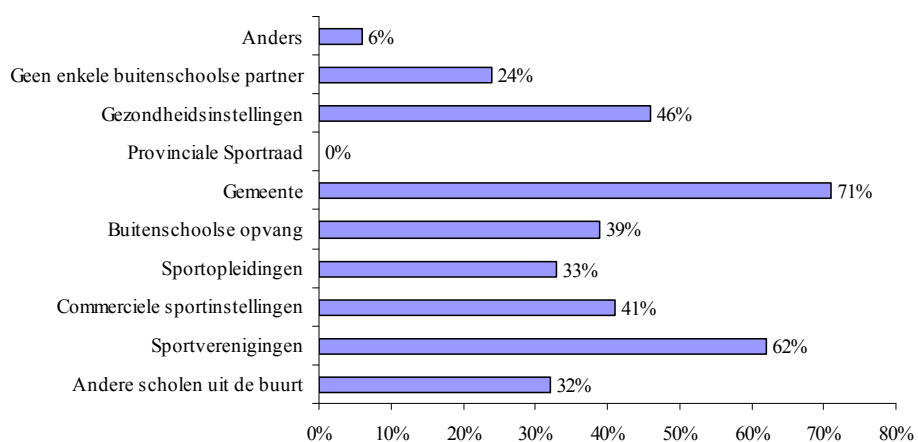
Tenslotte is aan de respondenten gevraagd of ze behoefte hadden aan ondersteuning bij bewegestimulering van leerlingen. In totaal gaf 68% van de respondenten aan dat ze behoefte hadden aan ondersteuning. In figuur 5.4 staan de resultaten per antwoordcategorie weergegeven. De respondenten konden weer meerdere antwoorden aanvinken, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkomt. Respondenten gaven aan met name behoefte te hebben aan ondersteuning bij het verkrijgen van informatie over sport- en beweegaanbod (27%).

Figuur 5.4 Gebieden waarop scholen behoefte hebben aan ondersteuning bij bewegestimulering van leerlingen (Meerdere antwoorden mogelijk).

5.4 Samenwerking

Vervolgens werd gevraagd aan de respondenten of de school samenwerkt met diverse organisaties. Het gaat hierbij om de samenwerking met andere organisaties, waarbij samenwerking verder reikt dan bijvoorbeeld het inkopen/afhuren van sportfaciliteiten. In figuur 5.5 is weergegeven met welke organisaties scholen samenwerkten. Scholen werkten het meest samen met de gemeente (71%), sportverenigingen (62%) en gezondheidsinstellingen (41%).

Figuur 5.5 Organisaties waarmee scholen samenwerken.

6 Discussie en conclusies

6.1 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk zullen de belangrijkste resultaten met betrekking tot de onderzoeksvragen besproken en bediscussieerd worden. In dit rapport stonden de volgende vragen centraal:

1. Wat is de stand van zaken in het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van professionals werkzaam in het PO met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?

6.2 Stand van zaken in het PO

De eerste onderzoeksvraag bestond uit drie deelvragen (stand van zaken met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid). In deze paragraaf zullen de resultaten ten aanzien van aanbod op het gebied van sport en bewegen besproken worden.

Uit de resultaten bleek dat er weinig tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Er is met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding buiten schooltijd aan te bieden. Echter, in totaal gaf 69% van de respondenten aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *onder* schooltijd. Ook werden er per school gemiddeld drie tot vier activiteiten aangevinkt. Dit lijkt tegenstrijdig te zijn met het feit dat er weinig tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten. Dit kon echter verklaard worden doordat veel activiteiten incidenteel werden aangeboden. Dit gold zowel voor de extra activiteiten op het gebied van sport en bewegen die onder als buiten schooltijd aangeboden werden. De aantallen waren echter te klein om een uitsplitsing te maken in het structureel en incidenteel aanbieden van activiteiten.

De tweede deelvraag ging over de samenwerking op het gebied van sport en bewegen. Het merendeel van de scholen gaf aan samen te werken met andere organisaties. Met name de gemeente (71%), sportverenigingen (62%) en gezondheidsinstellingen (41%) werden vaak genoemd als samenwerkingspartner.

In de derde subvraag stond het beleid ten aanzien van sport en bewegen centraal. De vraag over het budget bleek moeilijk te beantwoorden. In totaal had 9% de vraag niet ingevuld en 38% wist het antwoord op de vraag niet. In totaal gaf 3% aan dat er geen vast budget was, maar dat bekostiging van projecten op aanvraag ging. Door de resterende groep professionals werd aangegeven dat er gemiddeld genomen € 149,- per jaar beschikbaar was voor sport- en beweegaanbod. De scholen hadden gemiddeld genomen € 0,75 per leerling beschikbaar voor sport- en beweegaanbod. Het minimum budget per leerling was € 0,- en het maximum € 5,-.

Verder bleek dat 44% van de scholen het beweegaanbod jaarlijks evalueert. Ongeveer eenderde van de scholen evalueerde het beweegaanbod jaarlijks op zowel kwaliteit als kwantiteit (31%). Bij de helft van de scholen waren de sport- en beweegmogelijkheden die aangeboden werden onderdeel van een overkoepelend schoolplan (50%). Hierna werd dieper ingegaan op het draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelende schoolplan.

Bij de meeste scholen was sprake van draagvlak (61%). Van alle scholen gaf 39% aan dat er draagvlak voor het plan was onder de directieleden. In totaal gaf ruim een kwart van de respondenten aan dat er draagvlak was voor het plan onder docenten lichamelijke opvoeding (29%). In totaal was er bij 36% van de scholen draagvlak onder de overige docenten. Een opvallende bevinding is dat het draagvlak onder de docenten lichamelijke opvoeding het laagst was.

6.3 Ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen

In de tweede onderzoeksvraag stond de ondersteuningsbehoefte van professionals centraal. In totaal gaf twee op de drie professionals aan dat ze behoefte hadden aan ondersteuning bij beweegstimulering van leerlingen. Professionals die behoefte hadden aan ondersteuning, wilden met name ondersteuning bij het verkrijgen van informatie over sport- en beweegaanbod (27%).

6.4 Conclusies

Doel van het huidige onderzoek was tweeledig. *Ten eerste* is onderzocht wat de stand van zaken was op het gebied van sport en bewegen in het PO. Hierbij stonden de thema's aanbod, samenwerking en beleid centraal. *Ten tweede* lag de nadruk op het verkrijgen van meer inzicht in de ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen van professionals werkzaam in het PO.

Een drietal belangrijke conclusies kunnen getrokken worden uit dit onderzoek. *Ten eerste* bleek dat het aanbod op het gebied van sport en bewegen op scholen beperkt is. Hoewel veel scholen aangaven dat ze extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd aanboden, bleek dat ze hier weinig tijd aan besteedden. Er was met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding aan te bieden. De scholen hadden gemiddeld genomen € 0,75 beschikbaar per leerling per jaar voor sport- en beweegaanbod.

De *tweede* conclusie heeft betrekking op het draagvlak. Bij het merendeel van de scholen was sprake van draagvlak. Dit draagvlak was echter het laagst bij docenten lichamelijke opvoeding. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door het geringe budget dat scholen tot hun beschikking hebben voor sport en bewegen.

Ten derde bleek dat twee op de drie professionals behoefte hebben aan ondersteuning. Zij hebben met name behoefte aan informatie over sport- en beweegaanbod. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor NISB.

Er dient een kanttekening geplaatst te worden ten aanzien van het aantal scholen dat heeft deelgenomen. Dit onderzoek is uitgezet als pilotonderzoek, waardoor de resultaten gebaseerd zijn op een klein aantal professionals, te weten 32. De resultaten van dit onderzoek zijn daardoor mogelijk niet representatief voor het gehele werkveld. Vervolgonderzoek zou zich moeten richten op een grotere, representatieve steekproef.

Ten slotte verdient het aanbeveling om de resultaten uit het primair onderwijs te vergelijken met de gegevens uit het voortgezet onderwijs en specifiek het VMBO. Deze resultaten staan beschreven in het rapport "Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs" (Stubbe en de Vries, 2010).

7 Referentielijst

BLOM H, FRISSEN D, VAN GROENINGEN H, MERKELBAG M en ZONNEBERG A. Projectplan 'VMBO in beweging' 2009-2012. Nederlands Instituut Sport en Bewegen, Bennekom, 2009

CHORUS AMJ en STUBBE JH. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2007. Leiden, TNO, 2008.

HILDEBRANDT VH, OOIJENDIJK WTM, HOPMAN-ROCK M (red.). Trendrapport Bewegen en gezondheid 2004/2005. Hoofddorp/Leiden: TNO, 2007.

Ministerie van VWS en Ministerie van OCW. Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. Den Haag, 2009.

STUBBE JH en CHORUS AMJ. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2008. Leiden, TNO, 2009.

STUBBE JH en CHORUS AMJ. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2009. Leiden, TNO, 2010.

STUBBE JH en DE VRIES SI. Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs: Resultaten 2009. Leiden, TNO, 2010.

Toekomstmanifest Sport en Bewegen (<http://www.nisb.nl/documenten/toekomstmanifest.pdf>), geraadpleegd op 22 januari 2010.

Website NISB (http://www.nisb.nl/projecten/kids-jeugd/sport-en-onderwijs-voortgezet-onderwijs_.html), geraadpleegd op 22 januari 2010.

A Vragenlijst Sport en bewegen in het onderwijs

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

1. Welkom

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor uw deelname aan dit vragenlijstonderzoek. Wellicht heeft uw school ook deelgenomen aan het vragenlijstonderzoek van 2007 en/of 2008. Het huidige vragenlijstonderzoek is een vervolgpeiling om veranderingen in wensen en behoeften van beleidsmakers en uitvoerders in het veld van sport en bewegen te meten. De vragen zullen onder andere betrekking hebben op wat uw school doet ten aanzien van sport en bewegen, of hierbij meer ondersteuning wenselijk is en in hoeverre u bekend bent met de producten van de landelijke campagne over bewegen en kansrijke beweegprojecten.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB). NISB gebruikt de uitkomsten van dit onderzoek om hun werkzaamheden af te stemmen op de wensen en behoeften van professionals in het veld van sport en bewegen. In 2010 staat een vervolgonderzoek gepland om te onderzoeken of er veranderingen zijn opgetreden. Hiervoor is koppeling van de gegevens uit de verschillende metingen noodzakelijk. Daarom wordt in de vragenlijst gevraagd naar de naam van uw school en de postcode. Deze adresgegevens zullen direct na binnenkomst losgekoppeld worden van de dataset. Uw gegevens zullen hierdoor anoniem worden geanalyseerd.

Bij vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met het projectteam via het emailadres monitorprofessionals@tno.nl of via telefoonnummer 071 518 1417 (elke werkdag bereikbaar van 9.00 – 12.00 uur).

Met vriendelijke groet, mede namens het projectteam,

Dr. Janine Stubbe
Projectleider TNO

2. Algemene gegevens

1. Wat is uw huidige functie? (Meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Directeur/manager

☐ Leraar lichamelijke opvoeding

☐ Leraar overig

☐ Anders, namelijk:

2. Wat is de naam van uw school?

3. Wat is de postcode van uw school?

postcode (Bijv. 1234AA)

4. Hoeveel leerlingen staan er in totaal op uw school ingeschreven? (peildatum 01-09-2009)

aantal leerlingen:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

3. Aanbod

5. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen uit de onderbouw lessen lichamelijke opvoeding?

Gemiddeld aantal minuten per week:

6. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen uit de bovenbouw lessen lichamelijke opvoeding?

Gemiddeld aantal minuten per week:

7. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd aangeboden (exclusief lessen lichamelijke opvoeding)?

Gemiddeld aantal minuten per week:

8. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd aangeboden (exclusief lessen lichamelijke opvoeding)?

Gemiddeld aantal minuten per week:

4. Activiteiten aanbod

9. Welke sport- en beweegactiviteiten worden op uw school extra aangeboden aan leerlingen onder schooltijd? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Geen	☐	☐	☐
Fitheidstest	☐	☐	☐
Extra lessen bewegingsonderwijs bovenop minimumlessentabel	☐	☐	☐
Clinics/demonstraties van sportvereniging of andere sportaanbieder	☐	☐	☐
Motorische remedial teaching	☐	☐	☐
Speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen	☐	☐	☐
Sport- en beweegactiviteiten tijdens de pauze	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

10. Welke sport- en beweegactiviteiten worden op uw school extra aangeboden aan leerlingen buiten schooltijd? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Geen	☐	☐	☐
Sportcursussen/trainingen i.s.m. sportverenigingen	☐	☐	☐
Sportcursussen/trainingen gegeven door vakleerkrachten zelf	☐	☐	☐
Clinics/demonstraties/sportkennismaking door sportverenigingen of andere sportaanbieders	☐	☐	☐
Instuif	☐	☐	☐
Excursies naar professionele clubs	☐	☐	☐
Speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen	☐	☐	☐
Toernooien	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

11. Welke activiteiten heeft uw school om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Gesprekking/coaching voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Extra aanbod onder schooltijd voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Extra aanbod na schooltijd voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Les(sen) of producten waarbij informatie gegeven wordt over de balans tussen bewegen en voeding	☐	☐	☐
Les(sen), oefeningen waarbij leerlingen hun eigen beweeggedrag bijhouden en/of BMI uitrekenen	☐	☐	☐
Les(sen), oefeningen waarbij leerlingen hun eigen beweeggedrag en/of BMI vergelijken met de landelijke norm	☐	☐	☐
Geen activiteiten	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

12. Heeft uw school in het afgelopen jaar een themaweek rondom sport en bewegen dan wel actieve leefstijl georganiseerd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

13. Hoe oordeelt u over het aantal (de kwantiteit) sportfaciliteiten waarover de school zelf beschikt en/of gebruik van kan maken?

- ☐ Ruim voldoende
- ☐ Voldoende
- ☐ Net voldoende
- ☐ Verre van voldoende

5. Beleid

14. Wat is het budget per jaar voor het sport- en beweegaanbod (exclusief lessen lichamelijk opvoeding) voor uw school?

Aantal Euro's per jaar:

15. Hoeveel niet lesgebonden uren zijn er op jaarbasis binnen uw school beschikbaar voor docenten om extra sport- en beweegaanbod te verzorgen/organiseren?

Aantal uren op
jaarbasis:

16. Evalueert u het sport- en beweegaanbod jaarlijks?

- ☐ Ja, (voornamelijk) op kwaliteit
- ☐ Ja, (voornamelijk) op kwantiteit
- ☐ Ja, op zowel kwaliteit als kwantiteit
- ☐ Nee

17. Zijn de sport- en beweegmogelijkheden die uw school aanbiedt onderdeel van een overkoepelend schoolplan?

- ☐ Ja, er is beschreven in een overkoepelend plan hoe de verschillende sport- en beweegactiviteiten samenhangen en welk doel ze nastreven
- ☐ Ja, er is wel een overkoepelende visie, maar die staat niet op papier
- ☐ Nee, de sport- en beweegactiviteiten die georganiseerd worden, staan los van elkaar

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs**18. Is er draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelend schoolplan?****(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- ☐ Ja, er is draagvlak voor het plan onder de directieleden
- ☐ Ja, er is draagvlak voor het plan onder de docenten lichamelijke opvoeding
- ☐ Ja, er is draagvlak voor het plan onder de overige docenten
- ☐ Nee, er is geen draagvlak

19. Hebben de leerlingen een actieve rol bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod?**(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- ☐ Ja, bij de keuze
- ☐ Ja, bij de voorbereiding
- ☐ Ja, bij de uitvoering
- ☐ Ja, bij de evaluatie
- ☐ Nee

20. Wat zijn de belangrijkste doelstellingen van het sport- en beweegaanbod dat aangeboden wordt op uw school?**(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- ☐ Het verbeteren van de fysieke en motorische ontwikkeling van leerlingen
- ☐ Het verbeteren van de gezondheid (bijv. tegengaan van overgewicht) van leerlingen
- ☐ Het verbeteren van schoolprestaties (minder vroegtijdige schooluitval, hogere cijfers)
- ☐ Het verbeteren van de sociaal emotionele ontwikkeling (bijv. zelfstandigheid, respect, samenwerken, doorzettingsvermogen)
- ☐ Het leren kennen van de persoonlijke vaardigheden en voorkeuren ten aanzien van bewegen
- ☐ Het profileren van de school als sportieve/sportactieve school
- ☐ Het verbeteren van de veiligheid/het pedagogische klimaat
- ☐ Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

21. Op basis waarvan kiest u voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Omdat de leerlingen deze sport- en beweegactiviteiten leuk vinden
- ☐ Omdat deze sport- en beweegactiviteiten goed te organiseren zijn
- ☐ Omdat deze sport- en beweegactiviteiten goed aansluiten op de mogelijkheden van de leerlingen
- ☐ Omdat deze sport- en beweegactiviteiten leerzaam/goed zijn
- ☐ Omdat we enkele van deze sport- en beweegactiviteiten kunnen aanbieden in samenwerking met sport- en/of buurtorganisaties
- ☐ Omdat we deze sport- en beweegactiviteiten al meerdere jaren doen
- ☐ Om een andere reden, namelijk:

22. Op welke gebieden heeft u behoefte aan ondersteuning bij beweegstimulering van leerlingen?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Informatie over sport en beweegaanbod (projecten en producten)
- ☐ Ondersteuning bij promotieactiviteiten gericht op de doelgroep
- ☐ Ondersteuning bij het betrekken van leerlingen bij het bedenken, organiseren en uitvoeren van het aanbod
- ☐ Ondersteuning bij het opstellen/evalueren van sport- en beweegbeleid
- ☐ Ondersteuning bij het verkrijgen van financiering
- ☐ Ondersteuning bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners
- ☐ Ondersteuning bij de kwaliteits- en deskundigheidsbevordering betreffende de uitvoering van sport- en beweegaanbod
- ☐ Geen behoefte aan ondersteuning
- ☐ Anders, namelijk:

6. Samenwerking

De volgende vraag gaat over samenwerking met organisaties met als doel om leerlingen meer te laten sporten en/of bewegen. Het gaat hierbij om vormen van samenwerking die verder reiken dan bijvoorbeeld het inkopen/afhuren van sportfaciliteiten.

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

23.

A. Werkt uw school samen met onderstaande organisaties?

B. Zo ja, kunt u aangeven hoe vaak er wordt samengewerkt met de desbetreffende organisatie?

C. Kunt u aangeven hoe tevreden u bent over de samenwerking met de desbetreffende organisatie?

	Werkt uw school samen met:	Zo ja, hoe vaak?	Hoe tevreden bent u over deze samenwerking?
Andere scholen uit de buurt	____	____	____
Sportverenigingen	____	____	____
Commerciële sportinstellingen (bijv. sportscholen, ijsbanen, fitnesscentra, dansscholen, zwembaden)	____	____	____
Sportopleidingen (bijv. CIOS, ALO)	____	____	____
Buitenschoolse opvang	____	____	____
Gemeente (bijv. Dienst Sport)	____	____	____
Provinciale Sportraad	____	____	____
Gezondheidsinstellingen (bijv. GGD)	____	____	____
Geen enkele buitenschoolse partner	____	____	____
Anders, namelijk:	____		

7. Beweegnorm en leidraad

24. Bent u bekend met de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor kinderen en jongeren (minimaal 60 minuten per dag matig intensief lichamelijk actief zijn op 7 dagen in de week, waarvan 2 keer intensief)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

25. Kent u de website www.leidraadnisb.nl (Leidraad Sport en Bewegen op School)?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

8. Beweegnorm en leidraad

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

26. Heeft u in uw werk gebruik gemaakt van de *Leidraad Sport en Bewegen op School*?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

9. Onderwijs

27. Bent u betrokken bij bewegingsstimulering op school, en zo ja bij welke onderwijsvorm?

(Indien u bij meerdere onderwijsvormen betrokken bent, kies de belangrijkste)

- ☐ Basisonderwijs
- ☐ Voortgezet onderwijs
- ☐ Speciaal onderwijs

10. Projecten basisonderwijs en ondersteuning

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

28. De volgende vragen gaan over 13 verschillende projecten/instrumenten specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het basisonderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de volgende beweegprojecten/instrumenten voor leerlingen in het basisonderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze projecten/instrumenten in het afgelopen jaar?

c. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van het project?

	Kent u het project?	Zo ja, heeft u gewerkt met dit project in het afgelopen jaar?	Zo ja, zou u (meer) ondersteuning willen?
het project <i>Alle leerlingen actief!</i>	____	____	____
het project <i>Jump-in</i>	____	____	____
het project <i>De Gezonde School</i>	____	____	____
het project <i>Beweegmanagement</i> van NISB	____	____	____
het project <i>Kies voor Hart en Sport</i>	____	____	____
het project <i>Scoren voor Gezondheid</i>	____	____	____
het project <i>Groep 6 on the move</i>	____	____	____
het project <i>Circulatie Mini Volleybal</i>	____	____	____
het project <i>Judo op school</i>	____	____	____
het project <i>Kinderen en Ouders 'Samen Actief'</i>	____	____	____
het project <i>Okido</i>	____	____	____
de methode <i>De klas beweegt®</i>	____	____	____
<i>sCool Sport</i>	____	____	____

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

29. De volgende vragen gaan over 2 verschillende websites specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het basisonderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de websites voor leerlingen in het basisonderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
de website <i>Gezonderwijs</i>	____	____
de website <i>Sport en onderwijs</i>	____	____

11. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

30. De volgende vragen gaan over 8 verschillende projecten/instrumenten specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het voortgezet onderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de volgende beweegprojecten voor leerlingen in het voortgezet onderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze projecten in het afgelopen jaar?

c. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van deze projecten?

	Kent u dit project?	Zo ja, heeft u met dit project gewerkt in het afgelopen jaar?	Zo ja, zou u (meer) ondersteuning willen?
het project <i>whoZnext</i>	____	____	____
het project <i>Alle Leerlingen Actief</i>	____	____	____
het project <i>Maatschappelijke stage in het onderwijs</i>	____	____	____
het project <i>School en Sport Beweegmanagement</i>	____	____	____
het project <i>Ultimate Volley Xperience</i>	____	____	____
het lespakket <i>Moving Cultures</i>	____	____	____
het themapakket <i>Actieve Leefstijl</i>	____	____	____

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

31. De volgende vragen gaan over 2 verschillende websites specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het voortgezet onderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met deze websites?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
de website <i>Gezonderwijs</i>	____	____
de website <i>Sport en onderwijs</i>	____	____

32. Lopen uw leerlingen een maatschappelijke stage?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

12. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

33. Met welke sportaanbieders werkt uw school samen in het kader van maatschappelijk stage?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik werk niet met sportaanbieders in het kader van een maatschappelijke stage
- ☐ Sportverenigingen
- ☐ Sportbuurtwerk (gemeente afdeling sport)
- ☐ Speeltuinvereniging
- ☐ Organisatoren van sportevenementen
- ☐ Anders, namelijk:

13. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

34. Kunt u aangeven welke onderwijsvormen op uw school aangeboden worden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ VMBO (TL, GL, KL en/of basis)
- ☐ HAVO/VWO (atheneum en/of gymnasium)
- ☐ Praktijkonderwijs

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

14. VMBO

35. De onderstaande vragen gaan over 9 verschillende producten/diensten van NISB die ingezet worden in het kader van de dubbel30 campagne, specifiek gericht op VMBO-leerlingen.

A. Bent u bekend met deze producten of diensten?

B. Zo ja, heeft u in het afgelopen jaar gebruik gemaakt van deze producten of diensten?

C. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van deze projecten?

	Bent u bekend met dit product?	Zo ja, heeft u het afgelopen jaar hier gebruik van gemaakt?	Wilt u (meer) ondersteuning bij dit project?
de dubbel30 Energy Tour	____	____	____
jouw dubbel30 movie	____	____	____
de handleiding Actieve Leefstijl	____	____	____
de wateetenbeweegik-bus	____	____	____
Werk maken van bewegen op het werk, zes praktijkvoorbeelden	____	____	____
de beweegtest op www.dubbel30.nl	____	____	____
Dubbel30beweegpaspoort	____	____	____
Ali B poster dubbel30	____	____	____

36. De volgende vragen gaan over 3 verschillende websites van NISB die in het kader van de dubbel30 campagne zijn ingezet.

a. Bent u bekend met deze websites?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
het onderdeel VMBO voor professionals op de website www.30minutenbewegen.nl	____	____
de website www.dubbel30.nl	____	____
de website www.beweegmaatje.nl	____	____

15. Campagne

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs**37. Heeft u wel eens van de campagne *dubbel30* gehoord?**

- ☐ Ja
☐ Nee

**38. Op welke manier heeft u van de campagne *dubbel30* gehoord?
(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- ☐ Via de reclamespot op televisie
☐ Via de radiospot
☐ Via internet
☐ Via een artikel/artikelen in een tijdschrift
☐ Via een krantenartikel(en)
☐ Via een nieuwsbrief
☐ Via een project/actie waar de campagne aan gekoppeld is
☐ Via samenwerkingspartners
☐ Anders, namelijk:

39. Weet u wie de afzender is van de campagne *dubbel30*?

- ☐ Dat weet ik niet
☐ De Nederlandse Hartstichting
☐ Het Voedingscentrum
☐ Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
☐ Het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ)
☐ Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
☐ De Overheid/Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
☐ NOC*NSF
☐ Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs**40. Graag horen we uw mening over de meerwaarde van de campagne *dubbel30*.****Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de onderstaande stellingen?**

	Eens	Neutraal	Oneens
De campagne is ondersteunend aan mijn eigen activiteiten/projecten	☐	☐	☐
Ik heb een duidelijk beeld van wat de campagne te bieden heeft voor mijn eigen activiteiten/projecten	☐	☐	☐
Ik maak aantoonbaar gebruik van de campagne(-materialen)	☐	☐	☐
De campagne is een belangrijk middel om jongeren te stimuleren meer te bewegen	☐	☐	☐
De campagne <i>dubbel30</i> moet in de toekomst blijven voortbestaan	☐	☐	☐

16. Hartelijk dank voor uw deelname aan het onderzoek!

Wanneer u meer informatie wilt over ondersteuning door NISB bij het ontwikkelen van beweegbeleid of uitvoeren van projecten, of over de *30minutenbewegen* campagne kunt u contact opnemen met NISB via Petra.Macco@NISB.nl.